

1.1 SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI (Prof.Dr.Bülent MİRAN, Prof.Dr.Canan ABAY, Yrd.Doç.Dr.Erdoğan ÖZTÜRK)

1.1.1 Politikalar

I. ÜRÜN HAKKINDA TANITICI BİLGİLER

A. DÜNYA ÖLÇEĞİNDE VE AVRUPA BİRLİĞİ İLE TÜRKİYE AÇISINDAN ÜRÜNÜN YERİ

1. Dünya Zeytinyağı Üretimi

Zeytin ve zeytinyağı ekolojisi gereği çoğunlukla Akdeniz havzasında yer alan ülkelerde üretilmektedir. 2003/04 ve 2006/07 yılları dört yıllık ortalaması¹ olarak dünya zeytinyağı üretimi yaklaşık olarak 3 milyon tondur. Ele alınan dönemde dünya zeytinyağı üretiminde %76.6'lık pay ile AB(27) ilk sırada yer almaktadır. Aynı dönemde, dünya üretiminde AB ülkelerinden İspanya, % 37.2'lik pay ile birinci sırada, İtalya %24.6'lık pay ile ikinci sırada, Yunanistan %13.2'lik oranla üçüncü sırada yer alırken, Türkiye, %4.1'lük pay ile, Tunus ve Suriye'nin arkasından altıncı sırada yer almaktadır (IOOC,2007). Dünya'da diğer önemli sayılabilecek zeytinyağı üreticisi ülkeler Fas, Cezayir, Libya, Mısır ve Ürdün'dür. Son genişlemelerin AB zeytinyağı üretimine önemli bir katkısı söz konusu değildir. Yeni üye ülkelerden Güney Kıbrıs Rum Kesimi, Slovenya ve Malta'da çok az miktarda zeytinyağı üretilmektedir (AB üretimindeki payları % 0.2). 1993/96 ve 2003/06 dönemleri ortalamaları karşılaştırıldığında, zeytinyağı üretiminin dünyada % 45.0 oranında, AB ülkelerinde % 51.0, Türkiye'de ise % 6.9 oranında arttığı saptanmıştır. Ele alınan dönemde Suriye % 133.2 oranıyla en fazla üretim artışı sağlayan ülke olmuştur.

2. Dünya Zeytinyağı Tüketimi

Zeytinyağı tüketimi çoğunlukla geleneksel olarak üreticisi olan ülkelerde tüketilmekle birlikte, son yıllarda ABD başta olmak üzere, Avustralya, Kanada gibi ülkelerde de tüketimi artmaya başlamıştır. Zeytinyağ tüketiminin en fazla olduğu ülke İtalyadır (2005/06 yılı dünya zeytinyağ tüketimi içindeki payı %31.4). İtalya'yı, 2005/06 yılı dünya zeytinyağı tüketimi içindeki payları itibariyle İspanya (%17.7), Yunanistan (%9.7), ABD (%8), Fransa (%3.7), Suriye (%3.5), ve Fas (%2.0) izlemektedir. 2005/06 yılı dünya zeytinyağı tüketimi içinde

¹ Zeytindeki periyodisite nedeniyle üretimdeki dalgalanmaların etkisini gidermek amacıyla 4 yıllık ortalama alınmıştır.